

Latweeschu Awises.

49. gaddagahjums.

No. 36.

Treschdeenâ, 9. (21.) September.

1870.

Latweeschu Awises libds ar saweem veeliffkumeen makfa var gaddu 70 kap. fudr.	par puschgaddu 40 kap. fudr.
Zelgawâ veesubtoht	1 rubl. f.
Zittur aissubtoht ta lappa ween: 70 kap. f.	40 kap. fudr.
elkpedizija: 19½ kap. f.	9 kap. fudr.
passa nauda: 10½ kap. f.	6 kap. fudr.
pawiffam: 1 rubl. f.	pawiffam: 55 kap. f.

Ja-apstelle: Zelgawâ awischu nammä pee Janischewoffti, Rihgâ pee Daniel Minus, teatera un wehwera eelas stibri un pee Dr. Buchholtz, leelâ Mekkander eelâ Nr. 18. Wissi mabjtaji, ffohlmeisteri, pagasta walditaji, ffrilweri un zitti tautas draugi teel lubgti, lai lassitajem apgabba apstelleschannu. — Nedaktera adresse: Pastor Sakranowicz Lutringen, pr. Frauenburg, Kurland.

Teem, kas Latw. awises gribb us puschgaddu apstelleht, dohdam to sinnu, ka buhs dabujamas, kâ augschâ peeminnehts, par 55 kap. fudr.

Rahditajs: Wisjannafahs sinnas. Karra sinnas. Dschadas sinnas. Uhdens — garraini. Diwi Kalfjorneeschi. Ehrms. Schadas tabdas wabrynas. Sidämibhais Onkel Wiedeggun! Labbas laimes lassitajem! Labbibas un pretschu tirgus. Naudas tirgus. Sluddmaschanas.

Wisjannafahs sinnas.

Hamburgâ, 16. (4.) Sept. Amerikas konsulim teel sinnohts, ka Baltijas juhwas aplehgerechana heigusees. Frantschu karra fuggi wissi prohjam. Tadeht tee fuggi, kas gribbejuschi us Baltijas juhwas ohstahm braukt, bet aplehgerechanas deht nau warrejuschi un tadeht zittas brihwas ohstas usturrejuschees, warr drohschi schurp braukt, jo zelsch nu effoht wakkâ.

Bussang un Nemiremont, Bogeses dallâ, no Wahzu karraapheka irr aplehgereti.

Londone, 19. (7.) Sept. No Frantschu semmes teel sinnohts, ka sweschu waltu weentseki no Parises us Tours aissuhititi. — Pasohtras juhdses no Parises effoht masa kaufschanahs bijust, effoht 15000 Frantschu pret 30000 Pruschcheem kahwuschees. Basehns zaur grabmatahm no 17. September sinno, ka winna karraaphehts effoht lohti eeduschojees, pahrtikkas arri effoht par pilnam un apleezina, ka kahdu reis ka buhschoht isdewigs laiks nahzis, gan istikkchoht no Mezes ahra, gan isschmautschotees aplehgerechana zauri. Bet Deems sinu, waj ta notiks. Leeliba jau naudu nemakfa. Kad tik ne-eet kâ Napoleonam Sedanê?! —

Rohmâ, 18. (6.) September. Pilsehts wissapfahrt apsentks. Swehtais tehws negribb un negribb padohstees, gribb duhschigi ween pretti turretees. Zaur Pruschu weentseka gabdashannu nosittais apdohmaschanas-laiks schowakkar beidsahs. Nedsehs gan, kas nu buhs, ko wezzitis buhs nospreedis, waj Rohmu ar labbu atdoht jeb ar launu.

Dresden, 16. (4.) September. Wisse „Dresdener Journal“ issluddina telegrammu, ko Kreewu Keisars Sakschu lehniam laidis, un kas ta skann: Zuhfu duhschigo karraaphehtu gribbedams gohdah, kurrâm karâ ta parleelam labbi wejjees, suhtu Zuhfu deklam, tam krohnprinzim, mannu ohtras klaffes fw. Gohrga gohdashmi, ko winak pateest pelnijis, tadeht ka winna karrapults zaur winna guden waddischannu maktigi uswarejis. Es zerru, Zuhfu angstiba atsihs zaur to no jauna mannu draudsihu un zif augiti es Zuhz zeeniju.

R. S.—z.

Karra sinnas.

No Parises raksta 30. Aug. (11. Sept.) ka Pruschu jau ittin tuwu pee pilsehta flahht, kahdi 600 pee Thierry mannti, ta tad nu aplehgerechana jau fahkusees. Wahzu karraaphehts kur tik semmes gabbalu pahrtsteepj, tuhda noleeds nekruhtus nemt. Pa Parisi paschu eet deewsgan raiki, weeni weddina us meeru, ohtri us turrechanohts libds beidsamam. Kâ dsirdams, Thiers k. effoht nobrauzis us Londoni un no turrenes gribb eet us Pechterburgu un Wihni, waj newarehs peedabuht zittas leelwalstis us to, lai jauzahs pulkâ un Pruschus apturr. Pa wezzam keisaram mas mas wairs eet un warr nu skaidri redseht, zif sapuusi wezza waldiba bijust, ka pahri stundâs warreja tapt fagabsta un neweens ne sawu robku nepazehla winnu fargahht gribbedams, kaut gan wehl nesen 8 miljoni bij baltojuschi, ka ar Napoleona waldibu ittin ar meeru. Kahds Frantschu kungs isdohmajis jaunu padohmu, ar ko Pruschus warretu sa-ehst, wajagohht nemt wissus plehsigohs swehrus no Parises dahria, lauwâs, kihgerus un zittus plehsonus, iswest no pilsehta ahra, tur laiku baddu mehrdeht un pa brihscham tohs zaur kahdu wihru list kaitinahht, ko Pruschu mundeerâ lai apgehrbjoht. Kad tad Pruschu buhschoht flahht, lai laischohht swehrus wakkâ, tee buhschoht warrens palihga spehks pret eenaidneekem. Kad tik gudrineekus paschus ne-aprij?! — Jauna waldiba amatu usnehmusi, fahka mekleht daudsinato miljonu flinschu, bet ne-atradda wairahht kâ 30 tuhst.; waj tur nu lai peeteel leelo pilsehtu apfargahht?

Laon festunga irr gan padewusees, bet Pruschcheem patlabban pilsehtâ eimoht eelchâ pulwera tohrnis sprahdis gaisâ un aplahwis 300 Frantschu, bet arri 50 Pruschu, Meklenburgas prinzis gruhiti eewainohts. Kâ rahdâhs nelaima zaur launeem zilwekeem zehlfusees.

Par Sedanês kaufschanohts patz Pruschu lehninsch raksta lehninenei ta: Zaur mannahm 3 telegrafa sinnahm Tu jau nu sinni to swarrigu, leelu notikkumu, kas arri man kâ sapnis leekahs, kaut gan stundu pa stundai to patz

redseju noteekam. Kad pee few dohmaju, ka pehz ta pagabjufcha leela karra preeksch fawu waldischanas laika negaidiju wairis leelakas flawes un nu bij taggad tas japeedshwo, tad pasemmojohs Deewa preekschä, kas man, mannam karraspehka un teem beedreem irr dewis to idarriht. Nestinu neko zittu, ka tik teikt Deewa zelus un wiina shehlañibu.

1. Septembr. armija pehz pawehles bij ap Sedani pulzejusfees, Bauri us kreiso pussi gar Bazelli, blakku Safsch, tad gwardijas, tahlakt 5. un 11. kohris, Wirtembergeschi un zitti. Kaufchanahs sahlahs pee Bazelles no rihta agri, kant gan leela migla bij; eenaidneeki turrejahs duhschigi, ta ka sohls pa sohlam us preekschu lohti dahrgi nahzahs, namis pa nammam pilsehtina bij janemm, daschas seewas tikka peektas pee breefmu darbeem, bij mums epakkal daschus no muhsu eewainoteem ugguns leefmas eegrubdufchas. Kad es pulksten 8. atjahju, muhsu leelaks batterijas patlabban eefahka fawu schaudischanu. Sahdscha pehz sahdschas tappa nemta, no eelejahm un mescheem eenaidneeki behga lauka, ugguns johsta arween tuwahl Sedanei peenahza. Wehl Frantschi turrejahs, te gabfahs muhsu jahjeju pulks lihdi wirsa, lauks driht bij aif lihkeem un sirgeem ka apsegtis. Pehz ne-ilga laika eenaidneeki bij pilsehta eekihleti un zaur muhsu bumbahm pilsehts dauds weetäs fakka degt, tapat degga wissapfahrt sahdschas. Es fuhrtije obristu Bronsart ar baltu karrogu, lai noprassa waj pilsehts negribb padohtees. Winsch jahdams jatikka Frantschu wirsneeku ar baltu karrogu pee pilsehta wahrteem. Bronsarts meldejahs un pehz pilsehta komandanta waizajis, tikka keisara preekschä wests; keisars gattawu grahamtu rohta turredams jantaja, kahdas darrischanas nahfoht. Bronsarts atbildeja: „armijai un festungai noprassih, waj negribb padohtees. Deht schihis leetas Bronsartam bij ja-eet pee Wimpfen generata, kas augsta komandera weetä bij. Keisars fawu grahamtu fuhrtija man zaur generali Heille. Bronsarts bij drusku eepreekschu un zaur wiinu dabujahm pirmo skaidru sinuu, ka Napoleons pats bij pulka. Tu gan warri dohmaht, ka man ap firdi bij, to dsirdoht. Heille lehza no sirga un sneedfa man to keisara grahamtu. Pirms es to uslausu, es fazziju: „bet pirma leeta irr, ka armijai buhs padohtees.“ Grahamata eefahkaks ar teem wahrdeem: „Nepanahzis nahwi lihdi ar fawu armiju ugguni eimoht, es noleeku fawu sohbinu pee Zuhfu majestetes kahjahm u. t.“ Es atbildeju, ka no firds noichehloju, ka mums ta jafateekaks un fawu atbildas grahamtu nodewu Heille generalam. Par fawu weetneeku pee farunnahm eeghlu Mollke, Bismarkam bij japaleek brihdi wehl mahjäs, lai netruhktu, ja kahdas zittas joutaschanas zeltohs. To idarrihtis jahju atpakkal us ratteem. Pastarpam sinna jau bij isgabjufi us wissahm pussiem par to, kas notizzis. Wissur atskanneja preeka dseefmas, uggunis bij aifdegkas. Wakkara noturrejahm wakkarinäs, fur us armijas wesselibu dschrahm.

Dhts rihts bij atnahzis, bet nei Mollke nei Bismarks bij wehl flakt, biju patlabban idewis pawehles un dewehs us karra lauku. No rihta ittin agri pulksten 5. Napoleons bij Bismarku usmeklejis, kas wehl guttä gulleja. Schis muddigi mundeera sweedees bij isgabjis pretti, jo Napoleons ar saweem generaleem ahrä gaidijufchi. No masas istabinas tappa pahris krehslu isnessi un tur nu pirmo faruunu turreja. Bismarks smalleem, bet ihfeem wahrdeem teiza, ka ar kehnuu tik tad warroht dabuht runnah, kad armija buhschoht padewusees. Skraidija wehl schury un turp kamehr to idabuja, bet nu Napoleons ue par lo negribbeja atpakkal braukt us Sedani un tur nogaidiht atbildu, tik jau gan mannidams, ka pehz padohschanahs dauds drohschaki warreja Pruhfchu rohkäs buht, ne ka Frantschu pulka. Brassija lai schim kohrteli dohdoh. Melleja un uigahja masu, jauku mahjinu, fur nu eekohrteljahs, kamehr leeta bij skaidribä. Kad nu Frantschu armija bij padewusees, kontrakte parastita, tad es pulksten 1. ar saweem pawaddoneem jahju us to pilli, fur Napoleons us manni gaidija. Bijahm kahdas 15 minutes kohpa un warru gan fazzih, ka abbi bijahm dsikki fakustinati firdis par scho faredseschanohs. Napoleonam affaras stahweja azzis un pahri reisas ar zimdu tahs apflauzija. Preeksch 3 gaddeem biju redsejis Napoleonu wiffä gohdibä Parise un taggad? Ut kas spehj to aprakstih?! No turrenes jahju ap karraspehku kahdas 5 stundas. Es biju aifgrahbts no ta preeka un tahs mihlestibas, fo redseju. Dshwo wessela. Tahdu grahamtu rakstoh fakustinahs firdi Wilhelms, kehnuinsch.

Zaur Mahona armijas padohschanohs Pruhfchu rohkäs kritufchi 83 tuhst. saldari, 4000 offizeri, 14000 eewainoti, 400 leele gabbali, 70 mitrateses un kahdi 1000 sirgi.

Ka Napoleons us fawu zeetumu nobrauzis, to apraksta ta: Sestden (22.) pulksten 5. wakkara keisars atbrauzu us Bouillon, fur gribbeja nakti pagulleht. Lihdi ar wiinu bij daschi generati un kahdi 20 wirsneeki. Pruhfchu kehnuinsch bij no Belgijas waldischanas idabujis, ka augstais zeetumneeks warreja taifni zaur Belgiju braukt us fawu Wahzsemmes zeetumu Wilhelmschöh. Pee rohbeschas fanehma Belgeeschu eskadrone wissu rattu rindu (kahdi 20 ratti bij ar keisara mantahm un leekahm. Mau wis nabags fauzams!) Tur nu gastufst wakkarinäs noturresis un pahrgullejis brauzu fwehtdeen tahlakt; us Libramont staziones dabuja wesselu stundu gaidiht, jo bij agrahk atbrauzis ne ka gaidihts, un ratti wehl nefataifiti. Scho stundas laiku zeereja un parunnajahs driht ar scho, driht ar to. Graf Montolons peenahzis nespehja affaras walduht. Keisars pats likkaks ittin meerigs, smehkeja fawu zigarru ar gahrdu mutti. Us nahkoschas staziones fanehma telegrafa sinnas no dehlina, ka tas effoht sweiks un wessels. Ta nu gahja tahlakt us Lüttich no Pruhfchu generaleem pawaddihts. Gar wissu zelu laudis bij no-

stahjuschees, jo kates gribbeja fanemto keisaru dabuht redseht, bet rattu rinda ffehja fà ar wefju garram. Gemillè fastappahs ar tehwa brabta dehlu prinzi Behteri, kas briedi dabuja parunnatees un ar affarahm schlihrabs. Napoleons rattòs sehdedams atflannijahs preezinadams: „us labbaku Jaredschanohs!“ Lüttichè atkal laudis bij salaffijuschees gribbedami brauzeju redseht; Napoleons to mannidams atwillka preekscharramo, kas rattu lohguè aifedsa un liffahs no wiffem aplubkotees, smeheja fawu zigarru azzis skattidamees. Wiffi bij ittin kluffu ap ratteem; tad sabka braukt, tad ar pilneem balfeem nosweizinaja no paffafas. No turreenes gabja teescham us Wilhelmshöhès jauko pilli (Kaffelè), fur nu apzeetinatajam: keisaram bij kohrtels janemmahs.

No **Wilhelmshöhe**, fur Napoleons taggad dshwo, tohy rakstihst, ka pee keisara klabt paliffuschi tee printfchi Ney un Murat, tàpat arri 4 Frantschu generati. Gaida wehl marschallu Mahon, kas nau wis noschauts, fà agrabl sinnoju, bet tif stipri cewainohst pee kahjas. No pils, fur keisars mahjo irr telegrafa drahtes wilftas, lai zeetumneeks warr fasinotees ar saweem peederrigeem, kas taggad iskaifiti pa mallu mallahm. Napoleons turrabs ittin brangi pee wesselibaè, isfkattahs arri tif mundrs no waiga, it fà tam nekahdu behdu neubtu. No pulksten 8. lihds 9. no rihta wiasch mehds zerecht, runna ar katru ko fateef, pulksten 2. ehd brohfasti, 8. wakkarà ehd pusdeenu; pawabri irr no Berlines subhiti un probtoht ehdeenus keisaram ittin pa prahtam wahriht. Ar sullaineem lohpa faine lihds schim bij 130 zilweki, taggad daschi atlaifiti, arri atleekamee sirgi tappa pahredohti un effoht par smeekla nandu aigahjuschi. — Keisars sawa zeetumà banda pilnu swakbadibu, warr staigah, braukt un darriht fà gribb; bet tablahf fà us 4 juhdschem nau briedw eet. Wakte gan stahw pee wiffahm durwihm, bet tahs abtrahf gohda waktees sawamas. Nesen pilli ugguns zehlahs no mosahs kastjas kulnas, ko pehz keisara prahta bij eeriktejuschi, pa laimi drihs apdschfa. — Schinnis deenas tur gaida daschus keisara raddus, kas nahks zeemà.

Meze wehl arweenu turrabs, kaut gan spehks ar katru deenu mannam subd. Munizijas un ebdamas leetas eet pee galla, labba dserrama uhdens jau fen Pruhfchi wais nedohd un pilfehneekem japeeteef ar Mosel uppes uhdeni. Bet no pilfehnta muhreem schanda wehl weenumehr, tif ko kahdu Pruhfi tuwumà manna. Schee atkal pusbrihwà stahwedami isdohma wiffadus niffus, nesen nakti bij apgehribuschi meetu Pruhfchu mundeerà un lelles kahjas cebahuschi stipri semmè. No rihta Frantschi pamannijuschi pahredrohscho wihru, kas ne no weetas nekusteja, nehmu-schees schaut un schaut, bet ir meetu nespehjuschi trahpht.

Var smalku spijona fakerschanu raksta no **Schalong 30. Aug.**, ka Baschn generalis, kas Meze eeflehgt, gribbejis fubhtit us Parisi swarrigas sinnas un ismekleees wihru, kas par kattolu muhku apgehrebes grib-

bejis to smalki isdarriht. Bet Pruhfchi dabujuschi sa-ohst, ka tahds putnis waktejams un usdewuschi wiffahm biffitehm nomohdà buht. No-ilgi te arri tifka fanemts gohda wibrè, kas zeemu no zeema bij gabjis, it fà tif fawu preeftera omatu kohpdams, cewainotus apgahdadams un mirrejus eepreezinadams. Nowests lehgeri sabka subdsetees, kapehz scho pee gohda darba kawejohht, bet Pruhfchu wirfneeks neliffahs peewiltees, runnaja par scho un to un beidsohht jantaja, waj ne-effoht dsudejis, ka nupat muhks, kas par spijoni gabjis, effoht pakahrts. Wihrels paliffa bahls, sabka stohmittees un subdsahs, lai laischoht wallà, schim ne-effoht nenas wallas. Wirfneeks teiza: „tuhdal, bet papreekschu luhdsu, rahdeet man sawas grabmatas, ko Baschns Zums dewa, ja ne tad fataifsetees tuhdal us nahwi.“ Nu bij jawell ahra un no kurreenes? bij eeschubtas kurrju sohls 3 grabmatas, kas nu bij Pruhfchu roh-kàs, tà ka tee pee laika sinnaja, kas jadarna.

No **Straßburgas** puffes raksta 2. Sept., ka Wahzeeschi nu sabl pret festungu strahdabt ar missu leelgabba-leem, rihb weenà ribbeschanà. No leelabs basnijas weens tohrnihts lohti fadraggahst, basnijas zinkumts aif ugguns karstuma weetahm fakausehts, bet pilfehnt wehl negribb padohtees. Pruhfchi patlabban panehmuschi rattu rindu, kas wiffadas tarra leetas wedda us Straßburgu.

Zaur Nauch pilfehnt eet ne-issfaktamas rattu rindas pilnas no fanemteem Frantscheem, jo pa scho weenu zekku gribb kahdus 45 tuhstoschus nosubhtit us Wahsemmi. Wehl tas pasoulè gan nau peedfihwohte, ka tahds leels karrospehks, fà pee Sedanes, cenanidneekem padohdahs. Aplahrtejee laudis eesahkumà to sinnu nenas nenehma par pilnu un kad nu beidsohht bij Jareds, ka taisniba, tad sabka isdohmaht wiffadus mellus, ar ko sawejus aistahweht. Weeni teiza un ohtri tizzeja neeku runnas, ka Napoleons par leelu naudas summu sawu armiju effoht pahredwis Pruhfchu kchninam. Kas wehl labbaki pratta melloht, teizahs paschi klabt bijuschi pee naudas skattifchanas. — Pee **Voisier** atkal no Frantschu puffes dauds breefmlgu grehku darbi darriti pret cewainoteem, wesseli pulki nehmu-schees aplaupiht rattus, fur cewainotee gulleja, daschu lihds freklam isgehribuschi. Nau briednims ka Wahzu sal-dati jo duhschigi un zeeti nemm ar tahdeem swehru cenanidneekem. S.

Daschadas sinnas.

No ahriemehm.

No **Florenzes** sinno 30. Aug. ka Italijas kchninsch subhtijs wehstneeffi pee pahwesta, kas minnam lai apfohla to Rohmas dalku, kurrà Behtera bainiza, engeburga un leela watikan pils stahw, tàpat gribb amehleht, ka pahwests libdsigi ar zittoem waldineekem lai tur weetneekus sweschas semmès. Saprohtams ka smehtais tehws it nenas us tahdahn peedahwaschanshm neklausahs un gribb labbahf wiffu ne fà dalku paturrecht. Bet wiffadahm

dohmahm nahkoht jau fataifotees arri us prohjam eeschanu no Rohmas us Castelgondolfo.

No **Rohmas** raksta, ka pahwestam peedahwajusch, waj negribb us engelischu kugga braukt us Malta fallu prohjam, bet pahwests pateizahs par to un grihb labbahf sawa pilli palikt. Italeeschu saldati it tuwu jau pee Rohmas.

Par schi **gadda augteem** sinno ta: Englantes leelee kweeschu lauki, kas eesahkumâ it wahji rahdijahs, irr, ka taggad redsams, ittin bagatigus auglus neffusch. Belgijas wakkara puffes bagata plauschana, rihta puffes pawahja, meeschi ihpafchi labbi isdewuschees un bruhweri warrehs ihsti ar meeru buht. Franzijâ, ihpafchi Elsassâ un Lottrina lauki stahweja flikti. Labbas sinnas nahf no Bahdenes, Schweizes un Wirtembergas. Reinpruhfijâ, Tiringâ un Salfschu semmê stahweja pawahji. Ungarijâ, Hollantê, Hannoverê, Meklenburgâ atfal ittin labbi. S.

No eesfsemmehm.

Muhfu Kungs un Keisars 26. August atbrauzis no Maskawas atpakkal us Pehterburgu.

Pehterburgas birsch. aw. runna par to, ka labbi buhtu, ka pastes likkums, kas Pehterburgas gubernai atwehl, par katru grabmatu, kas tik pa scho paschu gubernu staiga, 5 kap. makscht, arri taptu zittahm gubernahm atwehlehts. S.

Kuldigâ, 5. August ispaudahs pa wiffu pilfektu ta nelaimes wehsts, ka jauneklis, ar wahrdu Wilhelm Walter, 17 gad. wezs, kuryneka amatâ pee T. meistera mahzibâ stahwedams, few slichschana gallu mellejees. Minnetâ deenâ diwi kungi pee rumbas masgadamees pamannijusch, ka us weena sakrauto alminu strehka zeppure nolikta stahw. Tuwumâ apflattijuschees, pamannijusch tai zeppure papibri ar klisteri peelippinatu, kurrâ nelaimigais isstahstijis: „ka winnam pee meistera gauscham grubti gahjis, ne wis ta darba pehz, bet zittadâ wihfê, jo meisteris effoht winnu jau daschureis dikli sachtis. Ir taggad pehdigi wehl par neeka leetu, sawas dusmas pee winna ta islaidis, ka apnehees, ne us kahdu wihfi wairs pee meistera nepalikt, un arri to apnemshanohs tuhliht ispidijis. Meisteris lizzis us weetu, to prohjameeschanu pamannidams, winnu no waktmeistera pee polizejas west, kur winnam 20 pahri rihktes peesohlitas, ja atpakkal amatâ ne-eeschoht.

Kad nu redsejis ka pee meistera, atpakkal jagreeschahs, tad zittu darriht nesinnajis, ka aukstos wilnâs patwehrumu melleht.

Wehl pehdigi usfihmejis, mahtei un draugeem, kas to sikhmiti atrohd, winna wahrdâ labbas deenas doht un to weetu, kur winna lihki atraddischoht.

Nabadstasch pehz kungu peerahdischanas, pehz ihfas mellechanas tikla atrast, bija few leelu almini ap kaku sehjees un ta dsikkumâ laidees.

Winna mahte, nabaga atraitne, irr ne-eeprezinajama par dehla pasandeschanu, kas jau tik tablu bij audsinahs un pehz spehka ffohlohts, un bij weenigais preekâ.

Effoht labs klus sehs biis, ka jabrihnahs, ka pee tahda flikta nodohma kluis.

Wiswairahf teef winsch no teem laudihm un lungeem noschehlohts, kas winnu wehl no ffohlas laika, kur lohti gohdigs un ustizzams rahdijahs, passist. Skohlâ eedams winsch pee Kuldigas grabmatu pahrdeweja T. J. deeneja.

Pee lihka ismellechanas sikhmes effoht atrastas, kas no fischanas leekotees zehlschahs. Meisteris tiks ismellechana nemts. Bet kas notizzis nau atpakkal atfauzams.

Salekam meh sawas rohkas, mihlee lassitaji, un luhdsam Deewu, lai Winsch eepreezina nabaga, grubti apbehdinatu mahti, un apschehlojahs pahf isfamiffuscha jaunekla dwehfeli. C. A.—d.

Uhdens — garraini.

Kad kahdu pohdu ar uhdeni tik ilgi us ugguns turram, kamehr sah wahritees, tad drih nomannam, ka uhdens pohdâ aisweenu jo wairahf pamafinajahs. Kur tad nu gan tas uhdens tê paleef? — Gan pehz eeraduma sakkam: tas uhdens irr nowahrijees; bet riktigaki buhtu, kad fazzilum: tas uhdens irr iswahrijees ahra; jo tas pahwehrtijahs garrainds un isspeedahs no pohda ahra. Tahdi no uhdena zehlschees garraini paleef azzumirkli atfal par uhdeni, tik lihdi tee pee kahdas aukstas leetas peesittahs. Par preekfshimi: kad us tahdu karstu pohdu, kur uhdens eescha wahrahs, aukstu waku usleekam, tad tas tuhliht paleef slapsch. Tahdâ kurrinatâ istabâ, kur zilweki eescha dsihwo, eesahf aukstas lohgu glahses no eeschenes swihst; jo pee aukstahm lohgu glahsehm pahwehrtjahs tee zaur istabas gaisu sasilbiti dwaichaini atfal par to, kas tee jau eesahkumâ bijusch, prohti par uhdeni. Ja tohs garrainus, kas zaur tahdu ugguns karstumu zehlschees, kahdâ dsellu rohri jeb katlâ eeweddam, ta ka ahrahs gais nepeeteef klahf, tad tee tahdâ spehka peenemmahs, ka tee wiffas rohres un katlus tuhstoschu gabbalos warf satreekt un saspahrdiht. To preekfsh kahdeem gaddcem redsejahm arri Mihgâ pee Schmidt kunga zementfabrika — Pohdaraggâ. Taf zilwekam isdewees, arri schahdai milsigai garrainu warrai par kungam tapt, winsch sinn to ta walddiht, ka ta ne pohsta, bet warf leeti derreht. Lokomotive jeb damswahgi irr tahda maschine, kurrâ uhdens zaur ugguni par garrainem tohp pahwehrtihts, un zaur kurru spehku tad ne ween scho wahgu ratti tohp kustinati, bet arri leels pulks zittu wahgu sibbena ahtrumâ zaur to teef prohjahm wilkti. Pats tas uhdens schahdâ maschine neko nepaspehji, bet tee garraini, kas zaur leelu karstumu no uhdena tohp isstrahdati. Zif dandf sirgu gan newaijadsetu pee tahdas dselzella ratturindas peejuhgt, lai ta tiklai mehrenti ween taptu pakustinata!

Ne tikkai pee dielsjekeem ween strahda ar garraineem; wehl
schodeen irr dauds tahdu dsirnamu, kas ne zaur uhdeni,
nedi wehju, — bet zaur garraineem tohp dsihtas.

C. H. Bertram.

1 Diwi Kaliforneeschi.

(Weigums.)

Teefasfungi, swehrinatee wihri, leezneeki un wiffi
klaufitaji lohti brihniyahs. Kad schis sweschais bij tair-
nibu fazzijis, tad apgaustais bij beswainigs, ka behrns, —
bet kad winsch nebija tairnibu fazzijis? — Leezneeks stah-
weja meerigs, — bet nefur zittur luhkodams, ka weenigi
us presidentu.

Presidents ar teefas wihreem kluffi tschufftedams pa-
spreedu. Tad winnam trihs jautaschanas leezneekam bij
preefscha leekamas.

„Waj juhs ko nedfirdejacht, leezneek Behnig, kad juhs
no ta apgausta un wiinna beedra no mescha isgahjacht?“

„Ne ko nedfirdeju, presidenta kungs,“ leezneeks atbildeja.

„Waj juhs nedfirdejacht schahweenu sprahgstam?“

Leezneeks pazehla galwu. „Al schahweens issprah-
dhis?“ —

„Ja, ka tad, — mas minutes pehz juhsu aiseefchanas.“
Leezneeks ne-atbildeja neneeka. Rahdijahs, ka winsch
faut ko pahrdohmaja. — „Un juhs nefa nedfirdejacht?“
presidents wehl jautaja.

„Ne, presidenta kungs.“ Leezneeka gihmi liddinajahs
smalka smaidischana, it ka pahrfmeeschana.

Presidents krattija galwu. — Tad wiinna waigs un
bals palikka bahrgs un winsch fazzija: „Bet jums wa-
jadseja to dsirdeht, leezneek!“

„Bet es to ne-esmu dsirdejis, presidenta kungs.“

„Un tai schenki juhs ta smalki fadsirdejacht?“ —

„Presidenta kungs, — es ne buht newarru dsir-
deht.“

„Ka?“ —

„Es esmu kurlis, — gluschi kurlis!“

„Bet juhs jau katru wahrdu saprohteet, ko es us
jums falku!“

„Ja.“ —

„Bateesi ahprahstigs,“ fazzija abbi jaanee adwofati,
kas wiinnu schè bij atwaddijuschu.

„Das isnahf johzigi!“ zitti fazzija.

„Nerra, nerra, kas wiffu teesu un muhs wiffus pah-
fmeij,“ leelakais pulks klaufitaju fazzija.

Sagehlabs trohtfnis teefas sahle. Presidents apkluffi-
naja, fazzidams: „Luhgtu, dohdeet meeru.“ Wiffi ap-
kluffa.

Tad presidents atkal it no teefas nehmas runnaht:
„Leezneek, Behnig, — sinnat, — juhs dabufit sawu lee-
zibu apwehrehht.“

Leezneeks meerigi un gaischi atbildeja: „To es sinnu,
presidenta kungs, un eekam manni wairahf jautajeet, es

jums isteifschu, ka ta leeta irr. — 22 gaddus wezs buh-
dams, es gruhda flimmiba firgdams pasaudeju sawu aufu
dsirdechanu un dakteri man fazzija, ka es kurlis paliffchoht.
Ta bij. Nu es falku sawu azzu gaismu wairahf walkahht
un isskohpt. Es speegeta preefscha mahzijohs no luhpu
plattifchanas wallodu saprast; tas nahzahs gan gruhiti;
bet zif brangi es to eemahzijohs, — to juhs no schis dee-
nas ismekleschanas effat redsejuschu. Juhs laikam to ne-
gribbat tizzeht, manni fungi. Schè jums leezibas rakkfi
no daktereem. (Winsch pasneedia papihrus.) Wehl wai-
rahf juhs pahrlleezinafatees, kad tuhdat prohweefim. Wai-
zajat man faut ko, zif kluffi gribbedami. — bet ir tas
wairs nau wairadstigs. Es dsirschu, jeb ihsti falkohht, es
redsu, ko juhs ar sawu beedri, kas jums par labbu rohku
fehsh, nupat tschuffstejuschu.“

Presidents bij ar sawu beedri pa labbu rohku lohti
kluffu tschuffstejuschu. Sweschais fazzija tahlahf: „Juhs
teizacht schim kungam: „It netizams tas nerahdahs, ko
winsch falka.“ — Schis kungs atbildeja jams: „Bet
winsch war arri leels blehdis buht.“ — Juhs tad wai-
zajat: „Bet kahds labbums wiinnam schi leeta buhtu?“
Kungs atbildeja: „Winsch war buht draugs tam apgau-
stam bijis jau Kalifornija!“ Pehz tam juhs falkahht man-
nus papihrus lassihht. — Waj esmu riktigi pateizis, ko
juhs runnajacht?“ „Wahrdu pa wahrdam riktigi,“ presi-
dents atbildeja, ka arri wiinna beedris.

Un tatschu schee bij sawa starpa tik kluffi runnajuschu,
ka wiinnu tuwakee klachtsehdetaji no tam neneeka bij dsirde-
juschu, turpretti sweschais stahweja no wiinneem kahdus
desmit sohklus attahlu. It wiffi sahle dihwejahs; bet wiffi
arri muttes atplehtuschu gaidija, kas nu notiffchoht. —
Sinnams nu arri dauds wairs newarreja gadditees.

„Kapehz juhs teefai tuhdat nepateizacht, ka juhs ne-
dsirschat?“ presidents waizaja. — Leezneeks wihpnoja
behdigi. „Presidenta kungs, — manna fluffe, no zittu
falku luhpahm wiinnu wallodu noprast, nau nekahda
patihkama leeta; kas to sinn, ka es wiinna kluffako tschuf-
steschanu noprohtu, tas no mannis fargajahs, un man
pafcham netihf, zittu zilweku noslehpumus ta it negrib-
boht issinnahht. Tapehz es labprahht par scho lectu ne-
runnaju.“

Tee sahle buhdami dakteri isrunnajahs wehl ar Behnig
kungu. Par wiinna kurlibu newairadseja wairahf peerah-
dischanas. Apgaustais no swehrinateem weena balsi par
newainigu flua atsihts. Krohna aistahws patz to pa-
gebreja. Dsimtskungs Steinmans no Rosenfeld muischas
bija tas weenigais, kas wehl nebij gluschi pahrlleezinahhts.
Winsch fazzija: „Behnig kungs, bet es tatschu jums tei-
zu, ka mescha schahweens issprahga!“

Behnig kungs atkal smaidija schelmigi. Tad winsch
fazzija: „Mihlais kungs, kad juhs no mannis atrahwu-
schees, tumfa eespraudatees, tad es juhs wairs neredseju,
kur tad buhtu juhsu luhpu kustinaschanu faredsejis. Man

rahdijs, juhs gan no mannim baidijatees.“ „Ha, ha,“
Steinmans smejsahs.

Tà tad Gottfrieds Krause palikka swabbads un taif-
nohts, prohti: laimigs zilweks, bet zil tur trubka, fa
winsch ar nahwes fohdu buhtu nosohdihts tizzis — ne-
wainigs! Mehs mahzamees, mihli lassitaji, no fchi no-
tiffkuma, fa Deewa zelli irr brihnischligi un winsch gan
sinn ihstena laika to newainigu isglabht no breefmahm un
pohsta. Turpretti pee Millera mehs redsam, zil tabli zil-
weks warr nomalditees no zella un gruhà grehka ekrift, kad
sewi nemahzahs walditees, bet (tiffkai weenam grehka, fa
Millers fahrschu spehlei) padohdahs. — Kas schlectahs
stahwohts, lai peelhko, fa tas nekriht! latw. pahs.

Chr. Sch—g.

1 G h r m s.

Saimneeks wehtija rija kweeschus, te eenahl wezs pa-
sibstams, tschiggana Didschus. Deews palibds fain-
neek! fa klahjabs? Saimneeks: Baldeews it labbi. Tschig-
gans: Woi fainneek, fo es schury nahkdams krumds
eerandhsju. Tahdu ehrmu, tahdu ehrmu! Deews lai irr
schehligs! Tahdu ehrmu wehl sawa muhscha nebiju redse-
jis. Ko tu dohma, fainneek, azzis purnà fa firnu grandi
un wehl tahdas spizzas addatas, appafschà diwi leelas
dakschas. Es til weenu pirktu peeduhru klahnt un tà
eedubra, tà eedubra, fa wehl taggad fahp un fahp. Nahz
fainneek, nahz! Saimneeks mulkis buhdams palikka
kohhti dohmigs un gahja arri, kchmu redseht. Tschiggans
nowedde un rahdija breefmigo swehru. Al tu blehdi, ka-
pehz tu manni peekrahpi, tas jau irr wehsis, fainneeks
fazzija. Tschiggans: Waj wehsis? Nu dee fainneek, biju
gan wehst redsejis, bet tahdu wehl ne, tas newarr buht
wehsis. Saimneeks dsmigs palizzis dohdahs us mah-
jahm pee kweescheem, bet tahdu ehrmu nu atrohn? kwee-
fchi pagallam. Pa to starpu, kamehr Didschus fainneeku
krumds wedda, zitti tschiggani bij usgrahuschchi wiffus
kweeschus no rijas. Gij nu spohlus mekheht! A. G.

Y Schahdas tahdas wahrpinas.

Kur jauna meitscha kahda, kas bes mihlibas,
Un turgus leels, kas buht bes muit un kuhdibas,
Kur wezs irr Schihds, kam sawa bahrida nau,
Kursch jaunellis bes seltainites, rau! —
Kursch teefas nams gan irr bes kuhdsetajeem,
Kursch frohgs bes dshrejeem un kildetajeem,
Kursch wezzais schuhnis gan bes pellitehm,
Kursch wezzais fashofs gan bes rahpenehm,
Kursch sirgu maintajs bes krahpschanas,
Kursch zilweks prastu wiffas gudribas! —
Tadehl jel, lassitajs, nu falki man,
Kursch zilweks irr bes sawahm watnahm gan?!

E. F. S.

Sirdsmihlals Dunkel Wisdeggun!

Esmu jau atkal daschu stuhri pahrschajais, un fo neso
ar sawu lihko un platto deggunu usohlscherejis. Buhtu
labprahnt wehl us zittahm puffedm isrikschojis, bet Tu jau
sinni kabds schowaffar karits laiks bija. Ohlscherim
libds ar daschu flinkij bij ehna jatupp, ja negribbeja fa-
grusdinates; pee tam wehl klahnt pastalas bij gluschi no-
plihfuschas, tà fa nekur newarreju pa-eet. Bei taggad,
mihko Dunkelit, nu jau irr atkal ruddens laiks ar zil nezil
augleem atrahjis, fur nu weeglahnt atkal pee sabbafeem
warr peekluht, esmu jaunus dabujis un, rahdahs fa masu
leetu stipraki buhs par wezzajahm pastalahm. 2 gaddus
kurpneeka meisters nehmahs tohs taifht, bet irr arr
Tad nu teifschu Tew, wezzais tehwa brahl', fo scho waffar
peedshwoju us Leepaju brauzohnt un atpaffak nahsoht; tà
man wehl nekad nebij gahjis, fa toreis. Bet pirms eefab-
tu teift, kuhdsu Dewi scho stikke til ne-usskattihnt par mel-
leem; Tu manni tatschu wats effi audsinajis un sinni, fa
no melleem leels eenaidneeks esmu un fo runnaju, tas irr
katru reis skaidra Deewa pateefiba. Nu tad atdari aussis,
azzis, mutti un klaufees! — Us Leepaju aishrauzohnt bij
patlabban festdeena, fo daschi par pusfwehtu lamma; us-
nahza waffars, libds Leepajai wairs newarreju nobraunt,
un kabbatà man tillai pahris grassichu danzoja rutscheri,
tavehz greesohs no discha zella weenas mahjas, kas wafschà
zella mallà bija. Rahdijabs labbi kohptas mahjas un
gohdigi laudis. Saimneeks un fainneeze bija wezzigi zil-
weki ar usauguscheem behrneem. Gebrauzis, sawu lihko
kchwiti peekahru pee schohga un kuhdohs fainneeku pehz
naktshohrtela, tas man arri netappa leegts, lai gan tas
fainneezei nelikkahs patihkohnt. No-ehdis sawu resno wak-
larianu, kuhdu no zella peekuffis gulleht. Gullas weeta
man tappà no paschas fainneezees klehti eerahdita ar scheem
wahredeem: „Gullat te schinni gullà, te gull manna wez-
zaka meita, schonakt wiinna nebus mahjas, aishgahja us
ohtru sehtu issustetees. Tur schonakt fanahs dauds
smulki puifchi; fainneeka pascha dehs Zurka arri irr
maktias sehns, jau daschu reis gar mannu Zschu lakto-
jees, nahk naktis pee wiinnas gulleht, — fo dohmajeet?
winsch spehle discho muhniku tà us dantscheem, fa Mihgas
leelee musikanti lai nahk mahzitees. Wehders fahk fah-
peht, kad winsch sawus schehligus tohnus laisch wakkà;
es Zums falku, tur til buhs scho nakt lustes un preeki.“ —!
Mihko Dunkelit, tu gan faprohti fa mums tantas drau-
geem av firdi, kad jadsied, fa laudis weetahm wehl tah-
dus behdigus preekus mekle un zeena. Waj tad nau dsir-
dehts un redsehts zil driht tee par raudahm un waimanahm
pahwehrtahs un, dascha Zsite zaur tahdahm lustehm sa-
wu gohda frohni kanna dublòs eesweeduif. Al til karba-
tschas tahdahm wezenehm, bet arri tahdahm Zschelchm.
Lai nu tas paleel, teifschu Tew tablahk fa to nakti gulleju.
Nogehrbees liffkòs Zschus gullà, meegs man gauschi
nahza, nowahrdsis un peekuffis zerteju jauki duffeht. Bet

fuda brat?! Nebiju wehl ne aismidšis, fahla manni no wiffahm puffedm fà ar ihleneem baddiht. Greeschohs no weenas puffed us ohtru, spahrdohs fà wista bej fakla, ferru un kampju, un fur ferr tur arri pilna sauja, blaktes un bluffas un, pikkis winnu sinn, kas wehl tur par raddibahm pee Ilshus us ihri dshwojuschas; wiffi tee fà norunnajuschu manni kneeteja un needeja us to pellefo wihfi, fà tenzinaju Deewam rihtu fagaidijis. No rihta apskattiju sawas meefinas, tahs isskattijahs, fà kad buhtu preefch 7 behneem massalas gullejis. Un tee palagi! af tee palagi! schermuli mahza. Meini fà katla dibbens, rupji fà flohtas kabts, fakrezzejuschu frunku frunkahm. Dohmaju sawa mulka prahà: Waj tu, Ilshu, newarretu labbahf smalkafu audeklinu aust, sawu paladsinu ismasgahf, ne fà gar puifcheem lehfa. Tahda tu par jaimneezi nekad nederrefti. Sa-ihdšis til fo pauurdeju jaimneezi „paldeems por wiffu labbu“ un dewohs prohjam.

(Zurpliffam tablahf.)

Rabbas laimes lassitajeem!

Pehterburgà, 2. Septembar. Winneftu wiffchana no ohtras 5 prazentu walšs aifteeneschanas billetehm fchee nummuri winnejuſchi:

200,000 rubl. serija (11156) Nr. 26, 75,000 rubl. serija (3836) Nr. 23, 40,000 rubl. ser. (6182) Nr. 29, 25,000 rubl. ser. (19612) Nr. 33. Pa 10,000 rubl. winnejuſchi: (10354) 35, (3757) 49, (16789) 47. Pa 8000 rubl. winnejuſchi: (13972) 26, (14985) 30, (5026) 46, (13619) 10, (4847) 2. Pa 5000 rubl. winnejuſchi: (189) 8, (13247) 36, (7735) 2, (11726) 14, (1880) 17, (19644) 26, (5538) 24, (14678) 47. Pa 1000 rubl. winnejuſchi: (2994) 39, (15703) 23, (9515) 20, (11247) 42, (15459) 44, (18369) 3, (3394) 16, (3589) 18, (3870) 17, (18074) 39, (15789) 44, (5437) 39, (17554) 13, (10031) 26, (15835) 9, (7880) 11, (15111) 14, (13008) 11, (10982) 44, (6162) 28. Pa 500 rubl. winnejuſchi: (16036) 46, (5437) 47, (9057) 31, (13026) 49, (13140) 29, (664) 2, (13988) 7, (16422) 45, (18907) 33, (12206) 2, (17373) 49, (8110) 4, (997) (?), (9656) 2, (4181) 11, (12523) 43, (7603) 42, (11214) 39, (13364) 39, (10380) 32, (14247) 35, (2507) 3, (7843) 34, (17941) 34, (6282) 22, (15262) 42, (1279) 30, (990) 15, (18798) 35, (619) 16, (16686) 47, (10428) 14, (5790) 35, (17334) 10, (11108) 18, (4056) 25, (18390) 9, (4885) 22, (19022) 45, (9768) 5, (7136) 41, (18741) 45, (18326) 12, (4157) 45, (16542) 28, (4882) 44, (11734) 22, (15073) 15, (2895) 24, (10810) 35, (15570) 30, (14550) 1, (17147) 6, (16141) 31, (19712) 16, (3231) 20, (12005) 31, (8109) 50, (17937) 20, (14097) 29, (15160) 30, (4738) 20, (10200) 35, (13279) 31, (9923) 49, (18643) 32, (11090) 34, (3823) 32, (5493) 36, (13394) 8, (10471) 31, (7648) 15, (1458) 29, (17350) 39, (2847) 12, (16848) 24, (14568) 34, (11943) 26, (12510) 29, (7183) 2, (14215) 49, (19416) 35, (88) 47, (783) 31, (10095) 20, (2734) 32, (19999) 14, (11186) 20, (2601) 17, (4271) 27, (5152) 36, (2990) 8, (11653) 30, (16621) 45, (7150) 47, (13565) 42, (3255) 44, (12377) 21, (3256) 17, (6001) 19, (9332) 25, (5675) 18, (5650) 23, (11301) 24, (3940) 37, (9406) 28, (6429) 30, (5225) 7, (18855) 15, (10323) 5, (15226) 45,

(3660) 29, (13233) 36, (3822) 49, (287) 12, (15232) 30, (1200) 41, (11581) 3, (13922) 22, (19848) 1, (15049) 30, (4322) 48, (4562) 18, (8880) 27, (19195) 11, (16191) 23, (1798) 14, (359) 19, (1895) 32, (5185) 30, (18248) 43, (8198) 29, (12332) 13, (5486) 11, (4160) 14, (10172) 26, (7309) 5, (17470) 37, (2445) 11, (1835) 6, (8935) 36, (2731) 17, (14215) 34, (13084) 47, (19326) 37, (14554) 9, (6715) 46, (11397) 23, (8422) 16, (14163) 50, (5795) 7, (2969) 12, (18698) 36, (1079) 47, (7264) 39, (11482) 6, (4520) 12, (13281) 22, (7175) 31, (15439) 26, (4172) 34, (18105) 37, (9081) 9, (13421) 18, (4130) 30, (2356) 50, (1827) 35, (4434) 48, (17904) 26, (18834) 2, (15884) 45, (1396) 15, (12681) 48, (14820) 12, (9517) 41, (7473) 14, (19295) 3, (10909) 49, (9974) 46, (15232) 42, (13792) 16, (10194) 40, (6916) 9, (12050) 38, (9255) 46, (6306) 29, (4800) 35, (16215) 33, (16835) 13, (14595) 21, (8044) 28, (1890) 18, (17839) 9, (8216) 7, (18055) 43, (7099) 31, (16256) 43, (6409) 28, (18768) 3, (19175) 40, (2966) 10, (11902) 49, (9922) 50, (16551) 38, (3167) 43, (19470) 27, (7747) 11, (2722) 2, (15583) 5, (17242) 38, (13925) 21, (14243) 26, (9221) 32, (3589) 39, (3177) 43, (16974) 43, (14974) 9, (5763) 20, (15957) 3, (15971) 21, (18475) 37, (474) 18, (1522) 1, (7531) 35, (15348) 20, (2155) 27, (16651) 33, (684) 34, (14328) 27, (16016) 21, (2315) 50, (9215) 31, (8306) 32, (13878) 3, (10263) 11, (7951) 36, (5962) 32, (7258) 19, (18758) 36, (11652) 31, (4847) 37, (9509) 40, (4442) 11, (7895) 2, (6218) 7, (10904) 35, (16802) 26, (1190) 37, (17040) 45, (4410) 8, (13963) 46, (19717) 30, (15971) 39, (10735) 41, (11653) 4, (11618) 9, (16234) 33, (5292) 29, (2329) 31, (14849) 14.

Jimafajamo un iidschchamo billetu nummuri: 3006, 14870, 2098, 3703, 18703, 14088, 8746, 6341, 2010, 3288, 4814, 14824, 9206, 7191, 8804, 7564, 3248, 19840, 5429, 6710, 13458, 5620, 15986, 6609, 2804, 3271, 8591, 3584, 11438, 4006, 11731, 7100, 12743, 7831, 9161, 12764, 8335, 6789, 11756, 3267, 19284, 6576, 4423, 4362.

**Rabbibas un pretſchu tirguš Jelgawà, 7. Septemb.,
Rihgà, 5. Septemb. un Ceepajà, 1. Auguſt
1870. gaddà.**

	Rakfaja par:	Jelgawà.	Rihgà.	Ceepajà.
1/3	Iſchew. (1 pudru) rudſu . . .	2 r. 10 f.	2 r. 75 f.	2 r. 20 f.
1/3	" (1 ") kweefchu . . .	3 " 50 "	4 " 50 "	4 " "
1/3	" (1 ") meefchu . . .	1 " 90 "	2 " 15 "	2 " 20 "
1/3	" (1 ") auhu . . .	1 " 30 "	1 " 35 "	1 " 15 "
1/3	" (1 ") ſirau . . .	2 " 25 "	3 " 75 "	2 " 20 "
1/3	" (1 ") raju rudſu miſtu . . .	2 " 10 "	2 " 25 "	2 " 25 "
1/3	" (1 ") bihdeleni . . .	2 " 75 "	4 " 25 "	3 " "
1/3	" (1 ") meefchu miſtu . . .	4 " "	5 " "	5 " "
1/3	" (1 ") meefchu putrainu . . .	2 " 75 "	2 " 75 "	3 " 90 "
1/3	" (1 ") kartoffeli . . .	" 75 "	" "	1 " 15 "
10	pudu (1 birfawu) ſeena . . .	2 r. - f.	4 r. - f.	2 r. - f.
1/2	" (20 mahrz.) ſweſta . . .	4 " 50 "	5 " 50 "	4 " "
1/2	" (20 ") dſelfes . . .	1 " "	1 " "	" 90 "
1/2	" (20 ") ſabata . . .	1 " 40 "	1 " 25 "	2 " 20 "
1/2	" (20 ") ſchiftu apptau . . .	4 " "	" "	7 " "
1/2	" (20 ") frobaa linnu . . .	3 " "	2 " 50 "	1 " 80 "
1/2	" (20 ") brakfa . . .	1 " 50 "	1 " 20 "	1 " 20 "
1	muzzu linnu ſebflu . . .	9 " "	9 " "	" "
1	" ſiſtu . . .	12 " 15 "	14 " "	13 " "
10	pudu ſarkonas ſabls . . .	7 " "	6 " 25 "	" "
10	" baltas rupjas ſabls . . .	7 " "	6 " "	5 " 50 "
10	" " ſmalts ſabls . . .	7 " "	6 " "	4 " 50 "

Naudas tirgus,

	uspraff.	fohl.
5% waltis-aifseeneschanas billetes ar winnest. I. aifseem.	144 1/4	143 3/4
" " " " " II. aifseem.	143	142 1/2
5% waltisbankas-billetes " " " "	—	90 1/2
5% Widj. pfandbriefes, usfallamas	100	99 1/2
" " " " " ne-usfall.	94	93

	uspraff.	fohl.
4 1/2% Kurz. pfandbrief. usfallamas	99 1/2	98 1/2
5% " " " " " ne-usfall.	97	95
Ribgas-Dinab. dšelsjella afzijas us 125 rub.	138	137
5% Ribg.-Dinab. " obligazijas us 125 rub.	—	—
5% Ribg.-Selgam. " " " " " 100 " "	110	108 1/2

Latw. Amischn arqabdataj: J. W. Safranowicz.

Ludwiga fchana.

No tabm krobna pagasta waldifchana, ka: Behrsmuischa, Wafa Wefchumuischa (Klein Buschhof), Lute (Friedrichslut), Ufse, Switgaulmuischa (Wilhelmsenehof) un Siepelo (Ziepelhof), zaur fchu teel finnamas darrihts, ka no **1. Oktober fch. g.** passu mainifchanas, naudas ekenifchanas un isdofschanas, til weenigi katra mehneff **1.** un **15.**, un kad tabs deenas fwehtdeen eefristu, deenu wehlabt krobna Behrsmuischas teefas namma notiks, un tamdehl kas zittas deenas nahfs, par welta ftaigabs. Turklabl wehl toby peeminnehts, ka ta fuddinafchana no Behrsmuischas pagasta waldifchanas eefsch gubernas awiff Nr. 61 un Latweefchu awiff Nr. 31 par passu mainifchana zaur fchu toby ufelta. ²

Krobna Behrsmuischas teefas namma, 19. August 1870. (Nr. 202.)

Brambergu pagasta waldifchana zaur fchu wifseem fawreem pagasta lohjekleem, kas abrus pagasta dšibwo, darra finnamu, ka **25. September fch. g.** fcheijenes pagasta wehneff Falzgrahwe fanahfs fchpā, fur tee, kas tabdu galwas naudas ailaifchana pagabretu, fawas fchefleschanahts warrehts lilt preefshā. (Nr. 270.)

Falzgrahwē, 3. September 1870. (S. W.) Pagasta wezz.: J. Rosenberg.

Zaur fchu darra finnamu, ka fawru **labbibas un fehflu andelt** no Bütow namma taggad uf Hirschfeld l. Kantori pee Ames wabrteem efmu pabrzehts, appafsch to wabrdu: **A. Herzfeld** un appafsch waddifchanas no Eduard Rosenbergr l.

Zaur tam, ka man jau fen tabda libdfiga andele Ribgā, arri warru par labbibu un fehflahm tohs **leelafus tirgus** maksabt, pee lam apfohlu wifseem fundeem to gobdfigatu apdeeneschana.

A. Herzfeld. 1

Wehwera Lemmes (schkeeti) no labbakahs fortis irr leht dabujami Zelgawā appafsch kolonadeem (kohthes rindahm) pee

George Uefche. 3

Zaur fchu darra finnamu, ka efmu eriaifjis jaunu bobit Zelgawā,

appafsch kolonadeem ar Nr. 106,

netahlt no Uefche fanga tebrauda vrezu bohtes, pretti Partigina fanga dšelschu bohtei.

Pee manihm war to lehtafu tirgu warrehts dabubt kafeju, tehju, zuffura, zigarrus, dafchadas pehrwes, wiffadus glahfchu, porzelana un fajanfa trantus un wiffadus fchyles teetas vreefch behrneem, petroleuma un fchandorina lampas, ka arri pasfchu petroleumu un fchandorinu un wehl daudf un dafchadas zittas vrezes.

Labbu vrezji turredanus apfohlu it wifseem, kas ar manihm andelefees, gobdfigu apdeeneschana ka warrehts it pilnigi ar meeru bubu. ²

Karl Seidel.

Mohfesmuischā, Naunas basnijas draudfē, wehl **4 mahjas pabrdohdamas** ar pehberrigeem tibrumeem, efbahm, pflawahm un ar meschafemmi, vebz wezzas mehrifchanas no 1813. gadda. Pirzeji lai usdohdabs Lannefalm muischā, Naunes basnijas draudfē, fur wiffas klahkatas finnas dabujamas. ¹

Pee **J. W. Steffenhagen** un dehta Zelgawā, par taggadeju lehtafu tirgu, warr dabubt fchu grahmatu:

Ufdewumi

fkohlas behrneem preefsh dohmnu usrafstifchanas.

Saraffiti no J. Spiess. (Pirma dalka.)

Makfaja fcheem laifceem 10 kap.

taggad 7 1/2 kap.

No krobna Schnikkerees pagasta teefas wiffi tee, fam tabdas falfinas parabdu wraffifchanas vee tabā aiflkuffas mantas ta mirruscha Schnikkerees Kirthe mahju rentneefa **Ans Wyse** bubu, zaur fchu teel ufazinat, libdf **18. September fch. g.**, kas war to weenigu isflehyschanas terminu nolifta, fchepat veeohhtes, jo wehlabt neweens wairs netaus klauftis. Tawat arri wiffi tee, kas tam nomirruscham fo parabda bubu, toby usfallt, libdf wifsmintetai deenal, wiffus fawus parabduš peerahdibt un aismaksabt, jo zittadi tee parabdoneeff vebz liffuma ar dubbultu maksu taps ftrabyeff. ²

Schnikkerees teefas namma, 8. August 1870. (Nr. 37.) Teef. vreefshchēd.: W. Grückmann (S. W.) Teef. fchribw.: A. Geran.

No Gleijas pagasta teefas wiffi tee, kam pee ta nomirruscha Gleijas Erobgu mahju nohmnee-ka **Ludwiga Wollnera** mantibas, tabdas falfinas parabdu un zittas wraffifchanas bubu, ka arri wiffi, kas nelaita Wollneram fo parabda bubu palikuffchi, zaur fchu teel ufazinat wotwehlabt libdf **8. Oktober fch. g.**, furra deena war to weenigu isflehyschanas terminu nolifta, vee fchihš pagasta teefas usdohhtes, jo wehlabt peenehtas parabdu wraffifchanas netiks wairs klauftas, bet war isdofstahm noteftras un tee parabdoneeff, kas neuburu uferufches, vebz liffumeem lilt ftrabyeffi. ³

Gleijā, 20. August 1870. (Nr. 163.) Presidente: J. Bulder (S. W.) Stribw.: J. F. Haase.

No Salkasmuischas pagasta teefas teel finnamas darrihts, ka **14.** un **15. September fch. g.** Salkasmuischas Leel-Zuku mahjas wiffadas wirtfchafites un fentofyribas teetas, ka fawanas, ragaus, rattl, atkl un ezefchas, tawat arri lohpi, firgi, aitas un zuffas ubruwē lilt pahredobti. ²

Salkasmuischas pagasta teefā, 21. August 1870. (Nr. 96.) Preefshchēd.: A. Friedemann. (S. W.) Teef. fchribw.: A. Grün.

24. September fch. g. Kurfifchu tirgus taps noturehts.

Uf Baltijas domehnu waldifchanas pawehlt taps Behr-Ziepeles krobna mefshā:

- 1) 3 mallas zirumi (kobyā 32 deff. un 1500 kw. affis teeli) eefsch gabbaelem no 1 libdf 2 deff. eedalliti, bej rekfinuma liffchanas. un
 - 2) 200 affis faufas, wehja gabstas un nohtabwejufshas ohjola mallas, ar rekfinuma liffchana, **26. September fch. g.**, wulften 12. pusdeena, weend weenigā ubruwē wairahfchelitajem pee Wefchumuischas pagasta waldifchanas, was Julfchu mahjas pahredobti. Klabiakats fawas war to pahredofchana war dabubt katra deenā vee Behr-Ziepeles mefshafunga. Sahlifchanas eefsch aiffohgeletahm grahmatahm, pee furrahm tee liffumi wehā fawemum, toby peenemas libdf wulften 12. pusdeena! ¹
- Behrsmuischas mefshafunga muischā, 13. August 1870. (Nr. 158.)

Englifchu auschama twiste

no pirnas fortis wiffadus nummurōs un pehrwēs irr dabujama pee

Ernst Kerlowius,

Ribgā, kaktus un fchahrnu-velas fchubri Nr. 1. Gefubitos apitelleschanas teel uf to labbato vebz Ribgas jenna ipilditas.

Sirgu pinnefli

irr leht dabujami Zelgawā appafsch kolonadeem (kohthes rindahm) pee

George Uefche.

Emneeku mahju pirzejem ta fawna teel dohta, ka **Widfemmē, Arimuldes** un **Behteruppes** bafu. dr., pee **Bihrin** un **Gitafchmuischas** pehberrigas mahjas no dafchada dahlberu wehribas leeluma, ar labbeem tibrumeem un labbahm pflawahm, ka arri ar jubras fweijofchana, ne tahlu no Behterburgas un Umbafchu leeljekleem, un to zellu gar jubmattu uf Ribgu, no 1. August libdf 1. November fchmitt 1870. gaddā pahredodamas. Kam patih, no fchahm mahjahm wiffi, lai jo drihts peeteekahs **Bihrinmuischā** pee ihpafchneela leelungu. ²

No jenfures atwehlehts. Ribgā, 7. September 1870.

Druklahs vee J. W. Steffenhagen un dehta.

(Te klabt peeliffums: Basnijas un fskohlas finnas.)

Basnizas un skohlas sinas.

Weens kungs, weena tizziba, weena kristiba.

Rahditajs: Sinas. Jaunas skohlas un teefas mahjas eefwehtischana. No Dalbes draudses. Kas Kursemmes dreedaschanas beedribabm buhtu darvams, tad tabs no dreedaschanas yabrnabfuschas un no sawa zekka apubntschabs? Baltgalwoju pahris pee laulibas.

Sinas.

No Zihrawas draudses 10 rubl. preefsch bihbelu beedribas fanehmis

C. von Fireks,

Kurf. bihb. beedr. preefschneek.

Tschernigowas gubernija, kur 1 milj. 56 tuhft. 655 eedfihwotaji, effoht pehrn 1869. gadda, ka Kreewu awises sinno, par wiffam leelu un masu angstu un semmu skohlu 548 bijuschas. Lantschaste effoht preefsch skohlas wajadfibabm pehrn 13,674 rublus un preefsch schi 1870. gadda 32,192 rublus naudas atwehleju.

No **Warschawas** raksta, ka pehrn 1869. gadda bijuschas tais Weifseles uppes gubernas 2014 trohnu skohlu, no kurrabm bijuschas 304 Greeku tizzibas, 1462 Kattetu, 218 Lutteru un 30 Schiddu skohlas. Skohlas behrnu flaits bijis 121,633, prohti: 76,823 puiseni un 44,810 meitenes. 10 mehneschu laika pehrn wehl 10 masas skohlas peenabfuschas laht, ka nu kopya pehrn bija 2071 skohlas un 99 amatneeku swehtdeenas skohlas ar 6633 skohlneekem.

E. F. S.

Jaunas skohlas un teefas mahjas eefwehtischana.

Par jaunu skohlu eefwehtischanu sinas lassidoms arween esmu preezajees. Tapat zerreju, ka zeenig. Latw. aw. lassitajeem, ka Latweeschu tautas draugeem un gaismas mihlotajeem tas par nepatilschanu nebuhs, atkal sinas dabuht par jaunas skohlas eefwehtischanu.

Leies draudses, Duhres walsts skohla un teefas mahja tikka 29. Juni eefwehrita. Ta bij ne ween Dubrenee-scheem, bet arri Leieneescheem jauka swehtku deenina, jo arri Leieneeschi bij pulzejuschees pee scheem swehtkeem dalibu nemt, un schi deena paliks ilgi dahrga peeminna. Uscho swehtku deenu Deews bija arri jauku faules deenu peeschthris, it ka leeginadams, ka tahds darbs winnam patihkams. Bilweki gan kahjam, gan braukfusch, dewahs us jauno skohlas un teefas nammu, kurfch kahdas 2 werstes no muichas meschmallâ us kahda palalna pascha zekka mallâ irr usbuhwehts. Mahja irr kahdas 10 affis garra, no kohla glihti buhweta ar schindelnu juntu, leeleem gaischeem lohgeem un ar wiffu wajadfigu eerikti, til lab preefsch skohlas, ka arri preefsch teefas mahjas.

Mugschpus durwim ahrpuffe irr ehrglis ar to parakstu: „Duhres walsts skohlas un teefas mahja.“ Duhres muichas dsimtskungs obrists von Meyer sawai walstei zaur to ihstu tehwa firdi parahdijis, ka schinkojis ne ween preefsch namma uszelschanas gruntsgabbalu, bet arri to wajadfigu buhwmateriali un wehl daschu palihdsibu labprahrtigi sneedsis. Duhres walsts irr masa un tai weenai paschai nahstohs gruhti tahdu skaltu mahju uszelt, ja buhtu gruntsgabbals un buhwmaterialis japiet.

Lai gan mahja deewsgan ruhmiiga, tad tomehr schai swehtku deenina wisseem laudim ruhmes nepectikka, bet leels pulks wehl ahrâ pee atwehrteem lohgeem stabweja, gaididami, kad swehtku preeks fahfsees. Kad zeen. palihg. mahz., Welzer kungs, dsimtskungs obrists von Meyer un zitti augsti lungi bij abraufuschi, tad mahjas eefwehtischana eefahzohs. Gesahka ar 547 dseefnu: „Skaidrs irr Deewa wahrds.“ kuru wiffi klauwitaji ar pazeltu firdi un jautru prahtu nodsedaja. Pehz tam zeen. mahz. klauwitajus usrunnaja un ussauza, lai wisapapreefsch Deewam pateizoht par to, ka winsch mums schohs laikus dewis peedfihwoht kur winna skaidree wahdi jo deenas jo wairahf plehschahs un arri augtus nefs, un kur waldischanas un preefschneeki ruhpedamees gahdajoh. lai tumfiba subd un gaisma austin aust. Pateizibas arri nahkotees wisseem teem, kas pee schi namma uszelschanas pubhejuschees. Tad no ta apustula wahrdeem 1. Peh. 1, 16: „Jums buhs swehtem buht, jo es esmu swehts.“ pamahzija, ka Deews arri zaur schi namma dahwinaschanu tai draudsei, teem teefaswihreem un skohlmeistereem ussawg: jums buhs swehtem buht eefsch wiffa sawa darba un sawas buhschanas! Tiklai zaur pateefigu ruhpefchanohs pehz schi baufla peepildischanas warreschoht pareisi swehticht scho nammu, kurrâ lai strahdahts tohp swehts swehtischanas darbs. Pehz schahs usrunnas dreedaja us balsim: „Kungs, es mihleju to weetu sawa namma“, un tad zeenigs mahzitajis scho mahju eefwehtija ta trihsweeniga Deewa wahrda par „Duhres walsts skohlas un teefas mahju.“ Tad atkal us 4 balsim dreedaja: „Slowe to Kungu, manna dweh'le“ un to meldiju: „Lai Deewu wiffi lihds.“ Kad firsniga luhgshana us Deewu ar to swehtu luhgshanu bij pabeigta, tad atkal us 4 balsim dreedaja: „Baleez ar schehlastibu.“ Bet kad daschi no teem kungeem latwiffi nepratta, tad arri us scheem zeen. mahz. spehzigus wahrds wahzu wallo-dâ runnaja pehz Jahu. ew. 8, 36: „Par to ihstenu swabadibu“ un zeen. dsimtskungam pateizibu fazzija par to leelu palihdsibu, fo labprahrtigi pee schahs mahjas uszel-

schanas sneediss. Beidscht wiffi kôhpâ dseedajam: „Nahz', at debbes Tehtih."'

Pehz beigteem Deewa wahrdeem zeen. dñitskungs obrists von Meyer teefas mahjai smukku Keisara bildi schinkojo un teefas galdam farkauu dekki un feltitu ehrgli. Bet arri Dubreneefchi sawam leelkungan schai deenâ sawu mihlestibu parahdija. Walsts waldischana ar walsts preekschneefem, sneedia saweem leelkungeem par peeminas un mihlestibas sismi 1 sudraba tehjbretti un 2 sudraba bifferus, weenu leelmahtei un ohtru leelkungan. Us teem bifferem bij leelkungan wahrdi un gadda skaites eegraweereti; us tehjbretti leelkungan ziltis sime ar dahwinaschanas wahrdeem. Sirsnigi leelkungs par scho schinkibu pateizahs un wehlejahs, ka faderriba un mihlestiba jo gaddus jo sipraka paliktu un ka winna behni un behnu-behni tahdâ paschâ faderribâ dsihwotu, ka tee tehwi.

Pehz tam leelkungs wiffi walsti, ka arri dseedatajus, us muischu aizinaja. Dseedataji tilka dahrsa lustuff ar daschadeem ehdeeneem un dschreeneem pameeloti. Walsts preekschneefi, ka arri wiffi walsts lohzeeki ar allu meloti un meitahm un feewahm lalkati schinkoti. Libds wehlam wakkaram wiffi kôhpâ preezajahs tillab ar dantscheem, ka arri ar dseedaschanu. Tâ tad schi preeziga deena arri preezigi beidsahs un paliks wisseem, kas pee tahs dallibu nehma, ne-aismiristamâ peeminâ. D. Schmidt.

No Dalbes draudses.

Gawilejeet tam Kungam wiffa semme, skandinajeet preezigi, lihgsmojeetees preezigi un dseedait, dseedait tam Kungam ar kohllehm, ar kohllehm un dseedamu skannu, ar trummetu un basunu puhshanu, gawilejeet preeksch ta Kehnina, ta Kunga. Ar scheem ta kehnia Dahwida wahrdeem septitâ swehtdeena pehz waffaraswehtku atswehtes jaunahs ehrgesles jaunâ Dalbes basnizâ eeswehtija. Zlgus gaddus draudse tillab ka bes ehrgeslehm irr bijuff, jo tahs wezzahs, kas wezzâ basnizâ bija, bija wiffai panihkuschas. Jau preeksch 3 gaddem draudse sahka nandas preeksch jaunahm ehrgeslehm lassih, zeenigs Ohselmuischas leelkungs arri sawu rohku bagati atwehra, ta ka schinni pawassarâ warreja tahs ehrgesles apstelleht pee ehrgelu taisitaja Weissenborn Krihburgâ. Ihsâ laikâ un par lehtu nandu schis labs meisteris tahs jaunahs ehrgesles irr ustaisijis. Zelgawas Wahzu basnizâs ehrgesleeks, leels muiska meisteris un sinnatneeks, tahs jaunahs ehrgesles irr isprohwejis un lohti usfeizis. Ehrgelu taisitais Weissenborn no Krihburgas irr lohti usfeizams meisteris; winsch wiffur, fur strahdajis irr labbi un ahtri sawu darbu pafstrahdajis; winnam peeteef ar masu pelnu un winsch gaida us maffu, kad draudse nespehji wiffu aismaffah. Draudses, kas grihb preeksch sawahm basnizahm ehrgesles list ustaisiht, warr scho darbu drohschi Weissenborn kungan usdoht, buhs ar winna darbu ar meeru. Zif jauki tas

buhku, ka wiffas basnizâs ehrgesles buhtu! Dalbes draudse irr masa draudse, bet ihsâ laikâ ta spehjuji sewim ustaisiht jaunû basnizu un jaunahs ehrgesles. Tahs ehrgesles maffa wairahf ka 900 rublu un wairahf ka 600 rubl. jau irr salassiti un arri tohs 300 rubl. draudse ar Deewa palihgu salassih. Arri schinni gaddâ Deews irr sawu bagatu rohku atwehrih un laufus un plawas schinni widdû warbuhf wairahf swehtijis, ka zittâs weetas, fur gruntssemmes irr. Deewam bagata rohka. Ko mehs winnu zeenidami darram un dohdam, tas irr masa leeta, bet Winsch muhsu nabaga dahwanas atmakfa simtkahrtigi. H. K.

Kas Kursemmes dseedaschanas beedribahm buhtu darrams, kad tahs no dseedaschanas swehtkeem pahruahkuschas un no sawa zella atpuhtuschahs?

To gan kates fapratigis dseedataju beedribas waddons sinmahs, patâ no sewis, bes wiffa padohma zaur awisehm. Raffitaja nodohma tas arri neuhf nau, schè zittus mahziht, un teem preekschraftsus zelt, pehz kurreem lai turrahs, bet tif ween sawas dohmas isteift un us kôhpâ strahdaschanu un apspreechanu weddinahf. Jo tas patâ no tam pahrlézinahs, ka tad arween us to labbako padohmu nahf, kad sawas dohmas ne-uslubko par tahm wiffulabbakahm un gudrakahm, bet kad tahs issalka arri zitteem, kas ar tahdahm paschahm puhlahs, un ka tad no zitta arri spreedumu par tahdu leetu klausahs un pahrspreesch, jo tad daschureis it newillioht useet to labbako padohmu, kas weenam pascham nemas prahtâ neschahwahs, un ne retti schis padohms nahf no tahda, no ka wismasahf warreja zerreht.

Kursemmes dseedataji wehl pilni preeka un pateizibas, par to jaukumu un gohdu, to tee baidijuschî Dohbelè. Un teescham arr bij to preezatees, un aismirist tee arri newarreh schohs sawus pirmus dseedaschanas swehtkus. Bet kamehr wehl wiffi ta weenprahtigi fassiditi, paskubbinati, pilni labbu apnemshanu mahjâs pahruahkuschî, lai tee nu sawas juschanas, ne wis ween teem, kas mahjâs, parahda, sawu preeku teem stahstohf, bet lai arri sahft darbôs, auglôs tohs parahdiht. — Ihsaschi dseedaschanas beedribas paschas, un tad arri wiffi zitti tautas brahti un mihlotaji, palihdseet pee tam zif spehjat! — Lai zelt dseedataju beedribas fur tahs wehl nau, lai tahs panihkuschas un daschadu eemeflu deht beiguschahs, no jauna fadohdahs, wiffu wezzu neweiklibu aismiridami, un apzerredami ka tas pateef sakkams wahrs, ka: „Nahma nau weenâ deenâ uszelta.“ Schee ihsaschi kuhè mahziusches passht, kas winnu agrakâ beedribâ bij labs, kas nelabs, scho nu lai naturr, winnu lai atmest. Kad swehtku lappu usschkire, tad redsam, ka leelaka dalka beedribu ap Dohbeli atrohnahs, tif kahda rettà no tahlaka gabbala

pee dseedafchanas swehtkeem dallibu nehmuffi. Wehl leeli gabbali no Kursemmes, fur nau sinnams, ka tur kahda dseedafchanas beedriba buhtu zelta. No zitteem widdeem, fur dsirdeja, ka beedribas bijufchas, taggad tahdas sinnaſ, ka tahs iſnihfufchas. Gan ſlahde, jo ſchihſ wairſ til ahtri neſadohſees uſ dseedafchanu ka eſahloht, bet arri nau neſahds brihnumſ, ka ta noteekahſ un til tee ſinn pareiſſi par tam ſpreeſt, kaſ paſchi tahdas dseedafchanas beedribas waddijufchi. Pee daſchas irr waddons wainigſ, bet daſchai arri wiſſulabbakaiſ waddons newarreja palihdſeht. Leelaka dalka beedribu buhſ ſawuſ beedruſ nehmuffi no fehtahm pee-augufchuſ wihruſ un jaunekluſ, gruhtri zerramaſ ka ſchee jau labbi ſaprattigi pee dseedafchanas buhſ beedribā eſtahjuſcheeſ, gan leelakai dalkai no ſcheem waijadſeja ka no a. b. z. eſahkt. Taſ wehl nau wiſ par labbu dseedataju turramaſ, kam labba ſkalka balſu un kaſ dseedoht zittu warre pahrtreekt. Bet taſ ween irr teizamaſ, kaſ beedribā eſtahjuſ ar tahdu apnemſchanohſ, ka no teſaſ pee tahſ arri grihb turreteeſ, kant arr weegli ne-eeſtu mahzoteeſ. Pee jaunu beedru uſnemſchnaſ arri wehri jaleek, waj kam labbaſ auſiſ, pee meldinu iſſchirſchanaſ, ka taſ weegli noproht, kurſch augſtſ, kurſch ſemaſ balſu, un ja kam dſeed preeſſchā, arri riſtigi ſpehji trahpiht paſſat dſeedahkt. Ar wahrdu ſalkoht, ja beedribai buhſ paſtahweht, tad waijaga paze etigi un labprahkt, wiſſeem preeſſch weena un weenam preeſſch wiſſeem ſtrahdaht un publeteeſ. Gan maſ daſchurſiſ uſeema ma tahda beedribā, kurrai laimejaſ tahduſ freeſnuſ beedruſ ſew ſagahdaht, kahduſ iſſti waijaga. Un daudſreiſ beedribu zelloht, ne pataſ beedribas zehleſ neſi jaunee beedri, dohma ka ta leeta til ſwarriga un ka ta eſahkta neweiktohſ. Ne rekti daſch beedriſ dohma, kad eeſtahſchu beedribā, maſ balſu labſ, eeſ dſeedadamaſ wiſſuſ pahrtreeſſchu. Un kad nu ſchahds peewihleeſ, kad kam pehji wiana dohmahm nau iſdeweſ, ka zerreja, un taſ labbi tahlu no beedribas ſapulzeſchanaſ weetaſ diſhwo, tad ne rekti taſ apdohmajeſ zittadi un no beedribas ar wiſſadeem eemeſleem aiſbildinadameeſ atraujahſ. Ta tad tahſ beedribas, kaſ daudſreiſ ar 50—60 beedreem eeſahkt, eeſſch nezik ilga laika ſaruhl uſ 20—15 beedreem, daſchu reiſ wehl uſ maſahkt. Un tee atkapeji ne rekti daſchaduaſ aplamaſ ſpreedumaſ ar mahju laudihm par dſeedafchanu turr, un jauno beedribu draudſei par reeſchanaſ preeſſchā ſtahda un jaure to daſchuſ nepahwarramaſ lawekluſ toi zellā leek.

ſchee muhſu nupat noſwinneſi dſeedafchanas ſwehtki gan nu raſſi daſcham neewatajam mutti aiſtaifihſ, un daſch warrebuht arr noſcheloſ, ka no beedribas til ahtri atkapeeſ. — Taſ nu irr taſ nelabbumaſ, kaſ daſchuſ aiſlaweja, ka winaſ beedribas newarreja ſelt. — Bet ja grihbam uſ preeſſchu tiſt, tad lai nemmam wiſſupirmaſ mahzibu iſ muhſu paſchaſ neweiklibaſ, ta ka to atmettamu atmettam un to labbu ko eewehrojufchi paturrom. Kur jaunaſ beedribas buhtu zellamaſ, tur ihpaſchi buhtu wehri

jaleek: ka, ja eeſpehjaſ 4 zeemiru ſkohlotaſi, jeb 4 labbi mahziti dſeedataſi. kaſ kaſraſ ſawu ihpaſchu balſi ſpehji walidht, kohpa ſadohtohſ un dſeedafchanas beedribu zeltu, tad kaſtram balſam pee dſeedafchanas ſawuſ preeſſchneeſ un waddons buhtu, jo weenam paſcham ſkohlotaſiam pee ne-mahziteem beedreem gruhtra iſſiſſchana. Kamehr taſ weenam balſam palihdi, tamehr tee zitti eet nezellā, jebſchu taſ gan nau pareiſſi, ka tohſ newehrtohſ ka pee ſtrikka buhſ wiſkt uſ preeſſchu. Iſſti wiſſi taſwat buhtu mahzami ka behni ſkohlā, bet uſ to nau laika, un pee pee-augufcheem arri ta neſekmetohſ ka pee behneem ſkohlā. Til kohti derrigi buhtu, un tohſ uſ to ihſako zellu pee pareiſaſ dſeedafchanas ſpehtu waddiht, ja tohſ mahzitu pehji zippareem dſeedahkt. Taſ kaſtram weegli ſaprohtamaſ, jo jaure to wiſſi leeli raibumi pee nohſchu mahziſchanaſ paleek pee mallaſ. Sinnamaſ ka waddoneem abbejadi waijaga ſapraſt, ka kad waijadſigſ, taſ kahdu reiſ dſeedoht arri warre lihdi ſpehleht. Wehl weenſ labſ lihdiſſeſ eeſahzejeem buhtu taſ muſika rihtſ „Monochord“ taſ irr kahdu 2^{1/2} pehdu garſch un 6 zellu plataſ, un 4 zellu augſtſ kaſtinhſch, wirſu ar weenu leiſi un ar ſiſoleſ bohgenu ſpehlejeamaſ. Wiſſeem jaure ſchihſ rihtſ eeſoht labbi paſihſtamaſ un tohvoht bruhktohſ. Uſ ſcho warre wiſſuſ meldinuſ ſpehleht, un leiſei blaſſkam zippari uſſihmeti: ka, lihdiſ par prohwi to weetu leiſei kur zipparaſ 3 ſihmehtſ, peeſpeeſch un ar bohgenu par to wehl, lihdiſ arr tuhliht taſ balſu jau ſkama. — Til ar uſſchtimmeſchanaſ un takti eeſahzejeem eeſahloht neweikſeeſ. Pee ſchi muſika rihtſ dſeedataſi mahiā warretu mahziteeſ ſawuſ meldinaſ. Taſ irr dabujamaſ Mihgā Medlich kunga tebrandu preſſchu bohtri un maſſajoht ar wiſſu bohgenu no 1^{1/2}—3 rubl. Kad weenu tahdu nopirktu, tad zerru ka kaſraſ mahzihtſ galdneekſ (diſchleeriſ) to arri ſpehſ pataiſht, til ta noſchtimmeſchana buhſ iſdarrama no tahda, kaſ jau ſaprattigſ pee muſika, prohtri balſu eedalliſchanaſ.

Te mumaſ mahzu ſalkamaſ wahrdſ ja-eewehro: „ko Anſiſch nemahziſahſ, to Anſiſ nekad nemahziſahſ,“ un tahdi Anſchi mumaſ tomehr japataiſa par labbeem dſeedatajeem, tadehl uſ to jadſemahſ teem to mahzibu padarriht til weglu un ſaprattigu, zil til ween eeſpehjaſ.

Arri kaſrai jaunaſ beedribai nebuſ par to gahdaht ka tai eeſahloht leekſ pulkſ beedru peeſtahtu, kaſ mahzahſ dſeedahkt, taſ leelaiſ pulkſ tai arween irr ahtrahkt par pohſtu, ka jau augſchā minneju. Jo tai beedribai arween labbahkt weikſeeſ, kurrai 12 lihdiſ 15 ſaprattigu dſeedataju, ne ka tahdai, kur lihdiſ 60, un kurruſ newarr gohdam walidht neſi mahziht. Til tad, kad taſ maſ pulzinhſch ſtiprinajeeſ, taſ ka raugſ pehjahkt wiſſuſ tohſ zittuſ peenahzejuſ ſaraudſehſ. Bet kluffuſ beedruſ lai kaſtra beedribā ſew gahda zil ſpehji, jo ſchee palihdiſ jaunaſ beedribai, ka tai irr padohma ſew eeſiſteteſ. Wehl kohti waijadſigſ, kad jau dohma beedribu uſ paſtahmeſchanaſ zelt, lai ta tad ſew liſſkumu ſaraſta. Pee ſaraſtiſchanaſ

lai isluhdahs no wezzakahm beedribahm winnu likkumus, jo schee buhs derrigi par peeturreschanohs. Un tad tohs farakstijuschi, gruntigi pahrspreesch, ka tee pateesi buhtu derrigi, un heidsiht, kad wiffi weenis prahris, tad lai eefneeds tohs sawam zeen, pilsfungam, to luhgdami, lai gahda ka tee no waldifchanas taptu apstiprinati. Lohti derrigi buhtu, ka katis un wiswairahf tee skohlotaji, kas waffaras skohlu tur, ar saweem skohlencem us 4 bal-seem mahzitu dseedaht, un pee scheem arri pee-auguschus feewischkus raudsitu dabuht pee dseedafchanas. Schee maifiti kohri dauds weeglahf zellami, un zaur teem dauds wairahf labba warr panahf, ne ka no wihru kohreem, jebfchu par labbi mahzitu wihru kohri jan nekäs pahrahf nau. Behrneem warram skohlä pawehleht, tew buhs scho dseefmu norakstibt, tw buhs to eemahzitees, tas mums katur reisi un til weegli pee wihru kohra nau eespehjams, kad mehs pee maifita kohra ismahzifim labbas dseedatajas mahtes, tad nahkamä pa-audis buhs skohläs labbi dseedataji behrni. Mehs no scheem kohreem dabufim wehlahf arri tohs derrigakohs dseedatajus preefsch wihru kohra. — Mehs wezzakus, kad winnu behrnus gruntigi mahzifim pee kohfchas dseedafchanas, few par draugeem un palihgeem mantosim. Un zil jauki tas buhs, kad kahdu reisi waffarä zeemina skohlotaji ar saweem skohlencem fadohfees sakkumös un kohpä Abalsigas dseefmas liks atskanneht. Tadeht brahti nekawejat ir maifitus kohrus zelt un kohpt! Schee buhs tee dahrsi, is kurreem sawus wihra kohrus wehlahf isnemfim.

Wehl weena leeta kas jaunahm dseedafchanas beedribahm truhft, irr dseefmu wahrdi un tahdas nodrukkatas grahmataas, kur dseefmas preefsch wiffadahm wajadribahm preefsch wihru kohreem atrastohs. — Nahdahs, ka schis truhkums driht taps apfluffinahts, jo daudsi irr derrigus dseefmu krahjumus krahjuschi preefsch drukkäs un tohs gribb driht isdoht. Til skahde, ka schee tam jau agrahf dohtam padohmam nau peekrittuschi, probti: lai wiffi sawus krahjumus faleek kohpä un weenu komissioni zell no gruntigeem musika prattejeem un rihmetojeem, kas wiffus schohs krahjumus pahrspreesch, un til tahs wiffu derrigakahs islassa un leek drukkahf. — Warrbuht buhtu arr bijis eespehjams ka komissione teem, kas tahs labbakahs dseefmas farakstijuschi, wehl ihpafchi bes aiflihdifinafchanas, gohda makfu dohtu.

Wiffahm taggad pastahwedamahm beedribahm un winnu waddoneem til warru usfaukt: „Us preefschu ar Deewa palihgu us to zellu, ko effam usnehmusch!“ Lai pirmee dseedafchanas swehtki mums buhtu par atgahdinafchanu, ka mehs nu til eefahzeji un ka mums wehl dauds jamahzahs, kamehr attal weenreis kohpä swehtkös warram rahditees. Jo to gan neleegfeet, ka starp klausitajeem arri dasch labbi mahzihts musika prattejs atraddahs, kas

schoreis gan ka no eefahzejeem, til affu spreedumu neturreja, un jaunohs dseedatajus wehl usflawaja, gan arri sinnam, eefahkumä gan discheni isdewahs, bet to jau paschi kohra waddoni buhfeet noprattuschi, ka wehl pulka truhft un pawilnam ko mahzitees.

Lohti labbi tahm beedribahm, kas tuwu zeeminös dsihwo, ka Trmlawas, Jaunpilles un Strutteles beedribas. Schis sawä starpä zitta zittu pamuddina un daschu reis arri kohpä saweenofschahs warr dseedaht. Taggad wairs til karsti us tam nebuhtu jadsennahs, lai jau attal driht un warrbuht nahkamä gaddä, dseedafchanas swehtkus swinnam, bet jo wairahf us to jadohma, ka stiprinajamees zaur mahzifchanohs. Kur eespehjams, lai kaiminu beedribas waffarä weenu jeb pahri reisas fadohdahs kahdä derrigä weeta us dseedafchanu. — Kad tad kahdu reisi mums sawaus us leeleeem dseedafchanas swehtkeem, tad drohschi warrefim eet, ar to zerribu, ka kaunä nepatiffim.

Brahti sneegfim zits zittam rohkas un kohpsim sawu usfahktu darbu, kas Deewam par gohdu un muhsu tautai par labbu, ar wiffu uszihtibu. Stiprakee, palihdsat labprahf wahjakeem, lai beidsiht warram wiffi bes kahdas schkirfchanas attal kahdu reis tahdus jaukus tantas swehtkus swehtiht. Us to lai Deewe scheligais mums palihds!

K. S.

Baltgalwju pahris pee laulibas.

No Galesburgas, Amerikä, schahds mihlestibas stahstiasch tohp sinohs, kahds ikdeenas arri nenoteek. Pee altara nesen pahris pee laulafchanas stahdahs, no kurreem gan warr teikt: tee tahdi meklejuschees un atradduschees: Bruhtgans bija 83 gaddus un bruchte 81 gaddus wezzi. — Abbi jau bija jaunös gaddös — wunsch 18 gaddus wezs un schi 16 gaddus — apfohlijuschees prezzetees; bet winna pehz sawu wahrdu apewdusi un pee zitta aifgahjusi. — Schis arri zittu apnehmis un bes schis wehl ohtru fewu kappä guldinajis. Tä tad abbi tai laika, katis diwi laulatus draugus kappä pawaddijuschi un — kad nu — attal abbi atrafchi paliffuschi — tad nu to, ko 18 gaddus wezzi apfohlijuschees — un til 80 gaddus wezzi ispidijuschi un — sawas rohkas pee altara dohdamees faprezzejuschees us driht aifeschannu kappä kalnä. — Td simejahs tee Wahzu dseefmineeka wahrdi: Tu biji manna pirma mihlib' un buhfi arri pehdeja zc.

E. F. S.